

บันทึกการประชุม
คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
ครั้งที่ ๑๖๗
วันพุธ ที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๕๙
ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

กรรมการผู้มาประชุม คือ

๑. นายมีชัย ฤชุพันธุ์	ประธานกรรมการ
๒. นายสุพจน์ ไข่มุกด์	รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายอภิชาติ สุขัคคานนท์	รองประธานกรรมการ คนที่สอง
๔. นายวรวิทย์ สืบเสณี	โฆษกกรรมการ
๕. นายอุดม รัฐอมฤต	โฆษกกรรมการ
๖. นายอมร วาณิชวิวัฒน์	กรรมการ
๗. นายชาติชาย ณ เชียงใหม่	กรรมการ
๘. นางกิริยา สุมาวงศ์	กรรมการ
๙. นางจรี วิจิตรวาทการ	กรรมการ
๑๐. นายนิติพันธุ์ เชื้อบุญชัย	กรรมการ
๑๑. นายเอี่ยมชัย ณ นคร	กรรมการ
๑๒. นายประพันธ์ นัยโกวิท	กรรมการ
๑๓. นายภัทร คำพิทักษ์	กรรมการ
๑๔. นายภูมรัตน์ ทัศนพิภพ	กรรมการ
๑๕. พลตรี วีระ โรจน์นาศ	กรรมการ
๑๖. นายศุภชัย ยาวะประภาษ	กรรมการ
๑๗. นายอัษฎา จารุจินดา	กรรมการ
๑๘. พลเอก อัฐพร เจริญพานิช	กรรมการ
๑๙. นายปรณ นิลประพันธ์	เลขานุการกรรมการ คนที่หนึ่ง
๒๐. นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง	เลขานุการกรรมการ คนที่สอง

กรรมการผู้ไม่มาประชุม คือ

พลเอก นิวัติ ศรีเพ็ญ	(ลาการประชุม)
----------------------	---------------

ผู้เข้าร่วมประชุม คือ

ผู้ช่วยเลขาธิการในคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

นายจินตพันธุ์ ทังสุบุตร

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการพิเศษ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

๑. นายนาถะ ดวงวิชัย

ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานประธานรัฐสภา

๒. ว่าที่เรือตรี ยุทธนา สำเภาเงิน

ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาบุคลากร

ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

นายเชษฐ์ โทณะวนิก

ผู้ชำนาญการประจำตัวกรรมการ

๑. นายประธาน จุฬาโรจน์มนตรี

๒. นายณัฐ มโนกุลอนันต์

๓. นางสาวฐิติพร วิชัยชนพัฒน์

เริ่มประชุมเวลา ๑๔.๑๐ นาฬิกา

เมื่อกรรมการมาครบองค์ประชุมแล้ว ประธานกรรมการได้กล่าวเปิดประชุมและดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระการประชุม สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งต่อที่ประชุม

ไม่มี

ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองบันทึกการประชุม

คณะกรรมการมีมติเลื่อนรับรองบันทึกการประชุม

(บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๑๐ วันจันทร์ ที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๕๘ ถึงครั้งที่ ๑๖๖ วันศุกร์ ที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๕๙ อยู่ระหว่างการตรวจทานของคณะกรรมการพิจารณาตรวจบันทึกการประชุมและรายงานการประชุม)

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องพิจารณา

การดำเนินการแก้ไขร่างรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกับผลการออกเสียงประชามติในประเด็นเพิ่มเติม

ที่ประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้พิจารณาร่างมาตรา ๒๗๒ ที่แก้ไขเพื่อให้สอดคล้องกับผลการออกเสียงประชามติ สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

มาตรา ๒๗๒

“มาตรา ๒๗๒ ในวาระเริ่มแรกเป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่รัฐสภาชุดแรกภายหลังการเลือกตั้งตาม มาตรา ๒๖๘ การให้ความเห็นชอบบุคคลซึ่งสมควรได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีให้ดำเนินการตามมาตรา ๑๕๙ เว้นแต่การพิจารณาให้ความเห็นชอบตามมาตรา ๑๕๙ วรรคหนึ่ง ให้กระทำในที่ประชุมร่วมกันของ

รัฐสภา และมติที่เห็นชอบการแต่งตั้งบุคคลใดให้เป็นนายกรัฐมนตรีตามมาตรา ๑๕๙ วรรคสาม ต้องมีคะแนนเสียงมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา

ในวาระเริ่มแรก เมื่อมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามมาตรา ๒๖๘ แล้ว หากมีกรณีที่ไม่อาจแต่งตั้งนายกรัฐมนตรีจากผู้มีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อที่พรรคการเมืองแจ้งไว้ตามมาตรา ๘๘ ไม่ว่าด้วยเหตุใด และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งหมดเท่าที่มีอยู่เข้าชื่อเสนอต่อประธานรัฐสภาขอให้รัฐสภามีมติยกเว้นเพื่อไม่ต้องเสนอชื่อนายกรัฐมนตรีจากผู้มีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อที่พรรคการเมืองแจ้งไว้ตามมาตรา ๘๘ ในกรณีเช่นนั้น ให้ประธานรัฐสภาจัดให้มีการประชุมร่วมกันของรัฐสภาโดยพลัน และในกรณีที่รัฐสภามีมติด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภาให้ยกเว้นได้ ให้สภาผู้แทนราษฎรดำเนินการตาม **มาตรา ๑๕๕ วรรคหนึ่ง** ต่อไป โดยจะเสนอชื่อผู้อยู่ในบัญชีรายชื่อที่พรรคการเมืองแจ้งไว้ตามมาตรา ๘๘ หรือไม่ก็ได้”

ประธานกรรมการกล่าวว่า เมื่อมีการกำหนดให้การพิจารณาให้ความเห็นชอบบุคคลซึ่งสมควรได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีให้กระทำในที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา และมติที่เห็นชอบบุคคลใดเป็นนายกรัฐมนตรีต้องมีคะแนนเสียงมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา สิ่งที่ควรพิจารณาคือ กรณีขอให้รัฐสภามีมติยกเว้นเพื่อไม่ต้องเสนอชื่อบุคคลซึ่งสมควรได้รับการแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีจากผู้มีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อที่พรรคการเมืองแจ้งไว้ตามมาตรา ๘๘ นั้น ควรให้เป็นอำนาจหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือของทั้งสองสภา

ที่ประชุมแสดงความเห็น ดังนี้

- ในการแก้ไขร่างรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกับผลการออกเสียงประชามติในประเด็นคำถามเพิ่มเติม ควรยึดเนื้อหาที่ปรากฏในร่างรัฐธรรมนูญ เนื่องจากประชาชนได้ให้ความเห็นชอบแล้ว การแก้ไขจึงควรแก้ไขเฉพาะประเด็นคำถามเพิ่มเติมที่ผ่านการลงประชามติแล้วเท่านั้น นอกจากนี้ ในเรื่องการบริหารราชการแผ่นดิน นายกรัฐมนตรีต้องทำงานกับสภาผู้แทนราษฎรเป็นหลัก การเสนอรายชื่อบุคคลซึ่งสมควรได้รับการแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรี และการขอให้รัฐสภามีมติยกเว้นเพื่อไม่ต้องเสนอชื่อนายกรัฐมนตรีจากผู้มีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อที่พรรคการเมืองแจ้งไว้ตามมาตรา ๘๘ จึงควรให้เป็นอำนาจหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ส่วนวุฒิสภาเป็นองค์กรที่มีลักษณะถ่วงดุล จึงควรมีอำนาจหน้าที่เฉพาะในส่วนของการลงมติเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบบุคคลซึ่งสมควรได้รับการแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีตามมาตรา ๑๕๙ วรรคสาม และการลงมติเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบในการขอให้รัฐสภามีมติยกเว้นเพื่อไม่ต้องเสนอชื่อบุคคลซึ่งสมควรได้รับการแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีจากผู้มีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อที่พรรคการเมืองแจ้งไว้ตามมาตรา ๘๘ เท่านั้น

- เรื่องการขอให้รัฐสภามีมติยกเว้นเพื่อไม่ต้องเสนอชื่อบุคคลซึ่งสมควรได้รับการแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีจากผู้มีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อที่พรรคการเมืองแจ้งไว้ตามมาตรา ๘๘ ควรให้เป็นอำนาจหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเพื่อให้สอดคล้องกับหลักการในร่างรัฐธรรมนูญ สมาชิกวุฒิสภาควรมีอำนาจหน้าที่ในการลงมติให้ความเห็นชอบในการแต่งตั้งบุคคลใดให้เป็นนายกรัฐมนตรีเท่านั้น

- ควรแก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคแรกที่เพิ่มขึ้นใหม่ของร่างมาตรา ๒๗๒ เป็นดังนี้ “ในระหว่างห้าปีแรกนับแต่วันที่มีรัฐสภาชุดแรก ตามรัฐธรรมนูญนี้ การให้ความเห็นชอบบุคคลซึ่งสมควรได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีให้ดำเนินการตามมาตรา ๑๕๙ ...” เพื่อให้เป็นไปตามประเด็นคำถามเพิ่มเติมที่ผ่านการลงประชามติแล้ว และไม่ให้เกิดการตีความ

- ความในวรรคแรกที่เพิ่มขึ้นใหม่ของร่างมาตรา ๒๗๒ ควรตัดคำว่า “ชุดแรก” ออก เนื่องจากคำว่า “รัฐสภาชุดแรก” ไม่ใช่ความที่ใช้ในรัฐธรรมนูญ

- ความในวรรคหนึ่งที่เพิ่มขึ้นใหม่ของร่างมาตรา ๒๗๒ ควรแก้ไขเป็นดังนี้ “ในระหว่างห้าปีแรกนับแต่วันที่มิรัฐสภา ตามรัฐธรรมนูญนี้ การให้ความเห็นชอบบุคคลซึ่งสมควรได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีให้ดำเนินการตามมาตรา ๑๕๙ เว้นแต่การพิจารณาให้ความเห็นชอบตามมาตรา ๑๕๙ วรรคหนึ่ง ให้กระทำในที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา และมติที่เห็นชอบการแต่งตั้งบุคคลใดให้เป็นนายกรัฐมนตรีต้องกระทำโดยการลงคะแนนโดยเปิดเผยและมีคะแนนเสียงมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา” โดยเป็นการนำความในมาตรา ๑๕๙ วรรคสาม มาใส่ในร่างมาตรา ๒๗๒ เพื่อให้เกิดความชัดเจน

ประธานกรรมการกล่าวว่า ไม่ควรนำความในมาตรา ๑๕๙ วรรคสาม มาใส่ในร่างมาตรา ๒๗๒ โดยควรคงไว้ในลักษณะเดิม และควรบัญญัติเฉพาะในเรื่องที่เป็นข้อยกเว้นของมาตรา ๑๕๙ เท่านั้น

- มีอนุกรรมการแสดงความเห็นว่า การใช้คำว่า “ตามรัฐธรรมนูญนี้” อาจทำให้เกิดปัญหาการตีความได้ เนื่องจากที่มาของสมาชิกวุฒิสภาตามร่างรัฐธรรมนูญนี้จะแตกต่างจากสมาชิกวุฒิสภาชุดแรกที่มาจากบทเฉพาะกาลซึ่งมาจากการแต่งตั้ง จึงควรคงคำว่า “...รัฐสภาชุดแรกภายหลังการเลือกตั้งตามมาตรา ๒๖๘...” ไว้

- เสนอให้ใช้คำว่า “เปิดประชุมรัฐสภาครั้งแรก” เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับการนับอายุของสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาเนื่องจากสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภามีที่มาและระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งแตกต่างกัน

ประธานกรรมการกล่าวว่า ควรใช้ความที่เคยใช้ในรัฐธรรมนูญ และควรมีความชัดเจนเพื่อไม่ให้เกิดปัญหาเรื่องการตีความ

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง ชี้แจงว่า ในการพิจารณาครั้งที่ผ่านมามีกรรมการมีความเห็นว่า ความที่ใช้ในคำถามเพิ่มเติมที่ผ่านการลงประชามตินั้นเป็นความที่ไม่ชัดเจน แต่เมื่อพิจารณาจากเจตนาของคำถามเพิ่มเติมที่กำหนดว่า “ในระหว่างห้าปีแรกนับแต่วันที่มิรัฐสภาชุดแรกตามรัฐธรรมนูญนี้ ให้ที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาเป็นผู้พิจารณาให้ความเห็นชอบบุคคลซึ่งสมควรได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรี” จึงเสนอให้แก้ไขเพิ่มเติม เป็นดังนี้ “ในวาระเริ่มแรกเป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่มิรัฐสภาชุดแรกภายหลังการเลือกตั้งตามมาตรา ๒๖๘...” เพื่อให้เกิดความชัดเจนว่ารัฐสภาชุดแรกจะเกิดขึ้นเมื่อใด

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า การแก้ไขร่างรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อให้สอดคล้องกับผลการออกเสียงประชามติในประเด็นคำถามเพิ่มเติม ต้องมีการส่งให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณา อย่างไรก็ตาม ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจในการแก้ไขเพิ่มเติมร่างรัฐธรรมนูญดังกล่าวได้หรือไม่ หากศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจในการแก้ไขเพิ่มเติมได้ ควรใช้ข้อความตามประเด็นคำถามเพิ่มเติมที่ผ่านการลงประชามติของประชาชน

- ควรใช้คำว่า “เปิดประชุมรัฐสภาครั้งแรก” แล้วจัดทำเหตุผลอธิบายประกอบความดังกล่าวเสนอต่อศาลให้ศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาต่อไป

ประธานกรรมการเสนอให้ใช้คำว่า “นับแต่วันที่มิรัฐสภาตามรัฐธรรมนูญนี้” แทนคำว่า “ชุดแรก” เพื่อให้เกิดความชัดเจน

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า หากผลการเลือกตั้งปรากฏว่าหลายเขตเลือกตั้งไม่มีผู้สมัครรับเลือกตั้งรายใดได้รับคะแนนเสียงมากกว่าคะแนนเสียงที่ไม่เลือกผู้ใดเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามร่างมาตรา ๙๒ ของร่างรัฐธรรมนูญ และต้องประกาศให้มีการเลือกตั้งใหม่ทำให้จำนวนสมาชิก

สภาผู้แทนราษฎรไม่ถึงร้อยละเก้าสิบห้าของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งหมดส่งผลให้ไม่สามารถเปิดประชุมรัฐสภาได้ จะมีวิธีการเริ่มนับระยะเวลาตามมาตรา ๒๗๒ อย่างไร

ประธานกรรมการกล่าวว่า การประกาศผลการเลือกตั้งของคณะกรรมการการเลือกตั้งนั้น เป็นเพียงการประกาศผลการลงคะแนนว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งรายใดได้รับเลือกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งแตกต่างกับการเริ่มนับสมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเริ่มตั้งแต่วันเลือกตั้ง ไม่ใช่เริ่มในวันประกาศผลการเลือกตั้ง

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า ไม่เห็นด้วยกับการตัดคำว่า “ชุดแรก” ในวรรคหนึ่งที่เพิ่มขึ้นใหม่ของมาตรา ๒๗๒ ออก เนื่องจากอาจเกิดปัญหาในทางปฏิบัติ ในกรณีที่มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรชุดแรกภายหลังรัฐธรรมนูญมีผลใช้บังคับแล้วปรากฏว่าคณะรัฐมนตรีปฏิบัติหน้าที่ได้เพียงสองปีเกิดเหตุการณ์ทางการเมืองทำให้นายกรัฐมนตรีต้องประกาศยุบสภาผู้แทนราษฎร และมีการเลือกตั้งทั่วไปเพื่อให้ได้สภาผู้แทนราษฎรชุดใหม่เข้ามาปฏิบัติหน้าที่ ดังนั้น การตัดคำว่า “ชุดแรก” ในวรรคหนึ่งที่เพิ่มขึ้นใหม่ของมาตรา ๒๗๒ ออก จะทำให้เกิดปัญหาตีความเรื่องการนับวาระการดำรงตำแหน่งของสภาผู้แทนราษฎรชุดที่สองว่าจะเริ่มนับตั้งแต่วันที่ใด และจุดเริ่มต้นของระยะเวลาห้าปี ตามมาตรา ๒๗๒ วรรคหนึ่ง จะเริ่มนับตั้งแต่วันที่ใด

- ไม่เห็นด้วยกับการตัดคำว่า “ชุดแรก” ในวรรคหนึ่งที่เพิ่มขึ้นใหม่ของมาตรา ๒๗๒ ออก เนื่องจากเป็นถ้อยคำที่เขียนในประเด็นเพิ่มเติมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติที่ได้รับความเห็นชอบในการออกเสียงประชามติ และการตัดความดังกล่าวออกจะทำให้เกิดปัญหาการตีความขึ้นได้

- คำว่า “ในระหว่างห้าปีแรกนับแต่วันที่รัฐสภาตามรัฐธรรมนูญนี้” หมายถึงการมีรัฐสภาตามนิตินัย โดยเริ่มนับแต่วันที่สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา แต่ไม่ได้หมายถึงการประชุมรัฐสภาครั้งแรกใช่หรือไม่

- ภายในห้าปีนับแต่วันที่รัฐธรรมนูญมีผลใช้บังคับ หากนายกรัฐมนตรีมีเหตุที่ทำให้ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ หรือเสียชีวิตก่อนครบวาระ จะต้องเริ่มกระบวนการเลือกนายกรัฐมนตรีตามมาตรา ๒๗๒ ใหม่ใช่หรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า กระบวนการเลือกนายกรัฐมนตรีตามมาตรา ๒๗๒ หากมีเหตุที่ทำให้ต้องมีการเลือกตั้งใหม่ไม่ว่าเหตุนั้นจะเกิดขึ้นกี่ครั้งก็ตามภายในห้าปีนับแต่วันที่รัฐธรรมนูญมีผลใช้บังคับ กระบวนการเลือกนายกรัฐมนตรีจะต้องดำเนินการตามที่กำหนดในมาตรา ๒๗๒

- มีกรรมการสอบถามว่า ในการตั้งประเด็นคำถามเพิ่มเติมเพื่อให้มีการออกเสียงประชามติ สภานิติบัญญัติแห่งชาติเข้าใจเจตนารมณ์ของคำว่า “สภาชุดแรก” กับคำว่า “การเปิดประชุมรัฐสภาครั้งแรก” หรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า ความในมาตรา ๒๗๒ เดิม คำว่า “รัฐสภาตามรัฐธรรมนูญนี้” หมายความว่ารัฐสภาชุดใด เนื่องจากในมาตรา ๒๖๓ กำหนดให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่รัฐสภาสภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภาด้วยแล้ว จะถือว่าสภานิติบัญญัติแห่งชาติซึ่งทำหน้าที่รัฐสภาอยู่ในความหมายของคำว่า “รัฐสภาตามรัฐธรรมนูญนี้” ตามมาตรา ๒๗๒ ด้วยหรือไม่ คำตอบคือยังคงถือว่าสภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่รัฐสภาตามมาตรา ๒๖๓ ดังนั้น หลักการในวรรคสองของมาตรา ๒๗๒ ที่แก้ไขเพิ่มเติมจึงบัญญัติให้อำนาจการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามมาตรา ๒๖๘ ด้วย ทั้งนี้ ควรแก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคสองของมาตรา ๒๗๒ ที่แก้ไขเพิ่มเติมเป็นดังนี้ “ในวาระเริ่มแรก เมื่อมีนับแต่วันที่รัฐสภาภายหลังการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามมาตรา ๒๖๘ แล้ว หากมีกรณีที่

ไม่อาจแต่งตั้งนายกรัฐมนตรีจากผู้มีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อที่พรรคการเมืองแจ้งไว้ตามมาตรา ๘๘ ไม่ว่า

ด้วยเหตุใด...” การเขียนข้อความในลักษณะดังกล่าวจะสามารถแก้ไขปัญหาเรื่องการตีความการนับระยะเวลาคำถามเพิ่มเติมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้

- มีการแสดงความเห็นว่า กรณีที่มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กลไกการทำงานของฝ่ายนิติบัญญัติคือพรรคการเมืองที่มีเสียงข้างมาก หรือกรณีที่ไม่ใช่เสียงข้างมากแต่สามารถร่วมมือกับพรรคการเมืองอื่นจนเป็นเสียงข้างมากในสภาผู้แทนราษฎร เมื่อมีการโปรดเกล้าฯ ประธานสภาผู้แทนราษฎรแล้ว กระบวนการจัดตั้งรัฐบาลจะเกิดความชัดเจนมากขึ้น ดังนั้น คำถามเพิ่มเติมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติอาจทำให้เกิดความยุ่งยากในการลงมติเลือกประธานสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งจะแตกต่างกับที่เคยปฏิบัติในสภาผู้แทนราษฎรที่ผ่านมาคือ ประธานสภาผู้แทนราษฎรจะมาจากพรรคการเมืองที่มีเสียงข้างมากในสภาผู้แทนราษฎร แต่การเลือกประธานสภาผู้แทนราษฎรในช่วงห้าปีนับแต่วันที่รัฐธรรมนูญมีผลใช้บังคับ ประธานสภาผู้แทนราษฎรอาจไม่ได้มาจากพรรคการเมืองที่เป็นแกนนำในการจัดตั้งรัฐบาลก็ได้ เนื่องจากคะแนนเสียงในการโหวตเลือกนายกรัฐมนตรีส่วนหนึ่งมาจากการโหวตของสมาชิกวุฒิสภาด้วย ซึ่งอาจสร้างความวุ่นวายในสภาผู้แทนราษฎรมากกว่าเรื่องการนับระยะเวลาตามร่างมาตรา ๒๗๒ ก็เป็นไปได้

- การทำหน้าที่ของสภาผู้แทนราษฎรในระยะเริ่มแรกภายในห้าปีนับแต่วันที่รัฐธรรมนูญมีผลใช้บังคับ ตามมาตรา ๒๗๒ จะทำให้พรรคการเมืองต่างๆ ปราศจากการครอบงำทางการเมืองของกลุ่มบุคคลหรือพรรคการเมืองขนาดใหญ่ ซึ่งเป็นหลักปฏิบัติของพรรคการเมืองในต่างประเทศที่จะมีการเจรจาต่อรองทางการเมือง กรณีที่ไม่มีพรรคการเมืองใดได้คะแนนเสียงข้างมากแบบเด็ดขาดในการจัดตั้งรัฐบาล ซึ่งจะต้องอาศัยการร่วมกับพรรคการเมืองขนาดเล็กเพื่อจัดตั้งรัฐบาล

- ในการชี้แจงประเด็นคำถามเพิ่มเติมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติต่อที่ประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ หากเปรียบเทียบกับมาตรา ๓๗/๑ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ได้กำหนดว่า “ให้ดำเนินการแก้ไขร่างรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวข้องกับผลการออกเสียงประชามติ” ดังนั้น ข้อความที่มีการนำเสนอความว่า “ภายหลังการเลือกตั้งตามมาตรา ๒๖๘” เป็นถ้อยคำที่ชี้ให้เห็นว่า “รัฐสภาชุดแรก” ที่เขียนในประเด็นคำถามเพิ่มเติมนั้น เมื่อนำมาปรับกับหลักการที่บัญญัติในร่างรัฐธรรมนูญจะหมายถึงรัฐสภาชุดใด ในเรื่องดังกล่าวประเด็นที่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจะต้องดำเนินการคือการยกร่างบทเฉพาะกาลอย่างไรเพื่อให้ร่างรัฐธรรมนูญกับประเด็นคำถามเพิ่มเติมมีเนื้อหาที่สอดคล้องกัน ดังนั้น จึงไม่เห็นด้วยกับการนำคำที่เขียนในประเด็นคำถามเพิ่มเติมมาบัญญัติไว้ในร่างมาตรา ๒๗๒ เนื่องจากจะทำให้สังคมมองว่าคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญไม่ได้พิจารณาแก้ไขเพิ่มเติมร่างรัฐธรรมนูญเพื่อให้สอดคล้องกับผลการออกเสียงประชามติ รวมทั้งไม่เห็นด้วยกับการพิจารณาไปถึงเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตซึ่งเกินกว่าที่กำหนดไว้ในมาตรา ๓๗/๑ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

- มาตรา ๒๖๓ วรรคหนึ่ง ของร่างรัฐธรรมนูญ กำหนดว่า “ในระหว่างที่ยังไม่มีสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญนี้ ให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติที่ตั้งขึ้นตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ ยังคงทำหน้าที่รัฐสภา สภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภาต่อไป และให้สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ ทำหน้าที่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา ตามลำดับ ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ และให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติและสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติสิ้นสุดลงในวันก่อนวันเรียกประชุมรัฐสภาครั้งแรกภายหลังการเลือกตั้งทั่วไปที่จัดขึ้นตามรัฐธรรมนูญนี้” ดังนั้น การแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๗๒ ควรให้เริ่มนับแต่วันเปิดประชุมรัฐสภาครั้งแรกเพื่อให้สอดคล้องกับมาตรา ๒๖๓ ซึ่งการแก้ไขเพิ่มเติมในลักษณะ

ดังกล่าวจะไม่เกิดปัญหาการตีความว่ารัฐสภาชุดแรกหมายถึงรัฐสภาที่เกิดขึ้นตามบทถาวรหรือรัฐสภาที่เกิดขึ้นตามบทเฉพาะกาล

ประธานกรรมการกล่าวว่า หลักการในวรรคหนึ่งที่เพิ่มขึ้นใหม่ของมาตรา ๒๗๒ จะไม่เกิดปัญหาการตีความว่ารัฐสภาชุดแรกหมายถึงรัฐสภาชุดใด แต่การเพิ่มความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๒๗๒ อาจเกิดปัญหาเรื่องการนับวาระการดำรงตำแหน่งของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาที่วาระการดำรงตำแหน่งจะซ้อนกับช่วงที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติยังคงปฏิบัติหน้าที่รัฐสภา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภาอยู่ด้วย ฉะนั้น หากเขียนคำว่า “การเปิดประชุมรัฐสภาครั้งแรก” จะไม่เกิดปัญหาการตีความดังกล่าว อย่างไรก็ตาม การเขียนข้อความในลักษณะดังกล่าวจะไม่ตรงกับเจตนารมณ์ของสภานิติบัญญัติแห่งชาติในเรื่องการนับระยะเวลาห้าปี ตามประเด็นคำถามเพิ่มเติมที่ผ่านความเห็นชอบการออกเสียงประชามติ ดังนั้น ความว่า “ในระหว่างห้าปีแรกนับแต่วันที่มีรัฐสภาภายหลังการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามมาตรา ๒๖๘” ในวรรคหนึ่งที่เพิ่มขึ้นใหม่ของร่างมาตรา ๒๗๒ ซึ่งเป็นคำที่ปรากฏในประเด็นคำถามเพิ่มเติมที่ผ่านความเห็นชอบการออกเสียงประชามติจะเป็นถ้อยคำที่ตรงกับเจตนารมณ์ของประเด็นคำถามเพิ่มเติมมากที่สุดและจะลดปัญหาข้อโต้แย้งหรือการตีความได้ ดังนั้น เสนอให้แก้ไขความในวรรคหนึ่งที่เพิ่มขึ้นใหม่ของร่างมาตรา ๒๗๒ เป็นดังนี้ “ในระหว่างห้าปีแรกนับแต่วันที่มีรัฐสภาภายหลังการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามมาตรา ๒๖๘ การให้ความเห็นชอบบุคคลซึ่งสมควรได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีให้ดำเนินการตามมาตรา ๑๕๙ เว้นแต่การพิจารณาให้ความเห็นชอบตามมาตรา ๑๕๙ วรรคหนึ่ง ให้กระทำในที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา และมติที่เห็นชอบการแต่งตั้งบุคคลใดให้เป็นนายกรัฐมนตรีตามมาตรา ๑๕๙ วรรคสาม ต้องมีคะแนนเสียงมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา” ส่วนคำว่า “โดยจะเสนอชื่อผู้อยู่ในบัญชีรายชื่อที่พรรคการเมืองแจ้งไว้ตามมาตรา ๘๘ หรือไม่ก็ได้” ตามวรรคสองของร่างมาตรา ๒๗๒ ที่มีการแก้ไขเพิ่มเติม คณะกรรมการมีเจตนารมณ์ในการกำหนดหลักการดังกล่าวอย่างไร

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า หลักการของมาตรา ๒๗๒ เดิมนั้น บัญญัติหลักการขึ้นเนื่องจากมีความเห็นของคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ได้เสนอความเห็นเกี่ยวกับกรณีที่พรรคการเมืองไม่เสนอบัญชีรายชื่อบุคคลที่จะเสนอให้สภาผู้แทนราษฎรเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีตามมาตรา ๘๘ จะมีแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าวอย่างไร หลักการที่บัญญัติในมาตรา ๒๗๒ เดิม ความว่า “โดยจะเสนอชื่อผู้อยู่ในบัญชีรายชื่อที่พรรคการเมืองแจ้งไว้ตามมาตรา ๘๘ หรือไม่ก็ได้” เพื่อแก้ปัญหากรณีที่ไม่มีพรรคการเมืองใดเสนอบัญชีชื่อนายกรัฐมนตรี

ประธานกรรมการกล่าวว่า หากผลการเลือกตั้งปรากฏว่าพรรคการเมืองที่มีสมาชิกได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนสามพรรคการเมืองแล้วปรากฏว่ามีเพียงพรรคการเมืองเดียวเท่านั้นที่มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในสังกัดพรรคการเมืองของตนเกินกว่าร้อยละห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ แต่พรรคการเมืองดังกล่าวไม่เสนอบัญชีรายชื่อบุคคลที่จะเสนอให้สภาผู้แทนราษฎรเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีตามมาตรา ๘๘ ส่วนอีกสองพรรคการเมืองมีสมาชิกได้รับเลือกตั้งแต่ไม่ถึงร้อยละห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ ดังนั้น หลักการในมาตรา ๒๗๒ ที่แก้ไขเพิ่มเติมสามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยสามารถเสนอชื่อบุคคลที่ไม่ได้อยู่ในบัญชีรายชื่อตามมาตรา ๘๘ ก็ได้ หรือให้พรรคการเมืองที่มีสมาชิกได้รับเลือกตั้งแต่ไม่ถึงเกณฑ์ก็สามารถเสนอรายชื่อได้ด้วย ส่วนถ้อยคำที่เขียนในมาตรา ๒๗๒ เดิม ความว่า “โดยจะเสนอชื่อผู้อยู่ในบัญชีรายชื่อที่พรรคการเมืองแจ้งไว้ตามมาตรา ๘๘ หรือไม่ก็ได้” แต่บัญชีรายชื่อตามมาตรา ๘๘ มิได้หมายรวมเงื่อนไขตามที่ระบุในมาตรา ๑๕๙ ด้วย ฉะนั้น การเสนอชื่อบุคคลที่จะเสนอให้สภาผู้แทนราษฎรเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรี

ตามมาตรา ๒๗๒ จึงสามารถเสนอรายชื่อได้ทั้งบุคคลภายนอกและผู้มีชื่ออยู่ในบัญชีโดยไม่คำนึงถึงจำนวนสัดส่วนที่พรรคการเมืองแต่ละพรรคมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

- มีกรรมการสอบถามว่า ความว่า “ในวาระเริ่มแรก” ในวรรคสองของมาตรา ๒๗๒ ที่แก้ไขเพิ่มเติม นั้น นำมาใช้เป็นข้อยกเว้นกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในครั้งแรกใช้หรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า ข้อยกเว้นตามวรรคสองของมาตรา ๒๗๒ ที่แก้ไขเพิ่มเติมเป็นข้อยกเว้น ที่นำมาใช้กับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและกระบวนการแต่งตั้งนายกรัฐมนตรีตลอดอายุของสภาผู้แทนราษฎรภายในห้าปีนับแต่วันประกาศรัฐธรรมนูญนี้ เพราะไม่มีเหตุที่จะใช้เป็นข้อยกเว้นเฉพาะกับรัฐสภาชุดแรกเท่านั้น แต่ถ้าหากเกิดเหตุที่ทำให้ต้องมีการเลือกตั้งใหม่ภายในห้าปีนับแต่วันประกาศรัฐธรรมนูญนี้แล้วปรากฏว่าไม่มีพรรคการเมืองใดเสนอบัญชีรายชื่อนายกรัฐมนตรีตามมาตรา ๘๘ จะดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าวอย่างไร ดังนั้น คำว่า “ในวาระเริ่มแรก” จึงต้องใช้บังคับตลอดระยะเวลาตามที่บัญญัติในมาตรา ๒๗๒

- มีกรรมการสอบถามว่า ความว่า “ในระหว่างห้าปีแรก” ในวรรคหนึ่ง กับความว่า “ในระยะเริ่มแรก” ในส่วนวรรคสอง ใช้คำต่างกัน ควรแก้ไขโดยใช้คำหนึ่งคำใดจะเหมาะสมหรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า ความในวรรคหนึ่งและวรรคสองของมาตรา ๒๗๒ ที่แก้ไขเพิ่มเติม ไม่สามารถแก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคสองได้เนื่องจากความดังกล่าวเป็นบทบัญญัติในมาตรา ๒๗๒ เดิมที่ผ่านการออกเสียงประชามติ ส่วนความในวรรคหนึ่งสามารถแก้ไขเพิ่มเติมได้เนื่องจากการบัญญัติขึ้นใหม่เพื่อรองรับคำถามเพิ่มเติมที่ผ่านการออกเสียงประชามติ คณะกรรมการจึงนำประเด็นคำถามเพิ่มเติมมาบัญญัติเป็นวรรคหนึ่งของมาตรา ๒๗๒ เพื่อให้เห็นว่าการแก้ไขเพิ่มเติมของคณะกรรมการตรงกับประเด็นคำถามเพิ่มเติมที่ผ่านการออกเสียงประชามติ

- มีกรรมการสอบถามว่า ภายหลังการเลือกตั้งในช่วงห้าปีแรกนับแต่ที่รัฐธรรมนูญมีผลใช้บังคับ หากมีการยุบสภาและมีการเลือกตั้งสภาผู้แทนราษฎรชุดใหม่ อยู่ในเงื่อนไขเรื่องการให้ความเห็นชอบบุคคลซึ่งสมควรได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีให้กระทำโดยที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาหรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า สมาชิกวุฒิสภาสามารถโหวตเลือกนายกรัฐมนตรีได้ แต่การเลือกบุคคลซึ่งสมควรได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรี จะต้องเลือกจากบัญชีรายชื่อที่พรรคการเมืองเสนอเท่านั้น ไม่สามารถเลือกจากบุคคลภายนอกได้ เนื่องจากข้อยกเว้นของมาตรา ๒๗๒ จะนำมาใช้ได้เฉพาะกับสภาชุดแรกเท่านั้น

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๒๗๒ เป็นดังนี้

“มาตรา ๒๗๒ ในระหว่างห้าปีแรกนับแต่วันที่มีรัฐสภาภายหลังการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามมาตรา ๒๖๘ การให้ความเห็นชอบบุคคลซึ่งสมควรได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีให้ดำเนินการตามมาตรา ๑๕๙ เว้นแต่การพิจารณาให้ความเห็นชอบตามมาตรา ๑๕๙ วรรคหนึ่ง ให้กระทำในที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา และมติที่เห็นชอบการแต่งตั้งบุคคลใดให้เป็นนายกรัฐมนตรีตามมาตรา ๑๕๙ วรรคสาม ต้องมีคะแนนเสียงมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา

ในวาระเริ่มแรก เมื่อมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามมาตรา ๒๖๘ แล้ว หากมีกรณีที่ ไม่อาจแต่งตั้งนายกรัฐมนตรีจากผู้มีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อที่พรรคการเมืองแจ้งไว้ตามมาตรา ๘๘ ไม่ว่าด้วยเหตุใด และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งหมดเท่าที่มีอยู่เข้าชื่อเสนอต่อประธานรัฐสภาขอให้รัฐสภามีมติยกเว้นเพื่อไม่ต้องเสนอชื่อนายกรัฐมนตรีจากผู้มี

ชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อที่พรรคการเมืองแจ้งไว้ตามมาตรา ๘๘ ในกรณีเช่นนั้น ให้ประธานรัฐสภาจัดให้มีการประชุมร่วมกันของรัฐสภาโดยพลัน และในกรณีที่รัฐสภามีมติด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภาให้ยกเว้นได้ ให้สภาผู้แทนราษฎรดำเนินการตาม**มาตรา ๑๕๕วรรคหนึ่ง** ต่อไป โดยจะเสนอชื่อผู้อยู่ในบัญชีรายชื่อที่พรรคการเมืองแจ้งไว้ตามมาตรา ๘๘ หรือไม่ก็ได้”

จากนั้น นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง นำเสนอคำชี้แจงของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญประกอบการแก้ไขร่างรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกับผลการออกเสียงประชามติในประเด็นเพิ่มเติม ดังนี้

“คำชี้แจงของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
ประกอบการแก้ไขร่างรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวข้อง
ให้สอดคล้องกับผลการออกเสียงประชามติในประเด็นเพิ่มเติม

๑. ตามมาตรา ๓๗/๑ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๑) พ.ศ. ๒๕๕๘ กำหนดว่า เมื่อร่างรัฐธรรมนูญได้รับความเห็นชอบในการออกเสียงประชามติ และประเด็นเพิ่มเติม (ที่เรียกกันทั่วไปว่า “คำถามพ่วง” หรือ “คำถามเพิ่มเติม”) ได้รับความเห็นชอบด้วย ให้เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ (กรธ.) “ดำเนินการแก้ไขร่างรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกับผลการออกเสียงประชามติให้เสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันประกาศผลการออกเสียงประชามติ” กรธ. จึงมีหน้าที่แก้ไขร่างรัฐธรรมนูญที่ได้รับความเห็นชอบในการออกเสียงประชามติ เพื่อให้สอดคล้องกับ “ผลการออกเสียงประชามติ” และโดยที่ประชาชนผู้ออกเสียงประชามติได้ลงมติด้วยคะแนนเสียงข้างมากเห็นชอบกับร่างรัฐธรรมนูญด้วย ซึ่งมีผลเท่ากับว่าประชาชนเห็นชอบทั้งหลักการและเนื้อหาทั้งหมดที่ปรากฏในร่างรัฐธรรมนูญ การแก้ไขร่างรัฐธรรมนูญตามประเด็นเพิ่มเติมจึงต้องจำกัดเฉพาะข้อความที่แสดงไว้ให้ประชาชนทราบก่อนลงประชามติเพื่อให้การแก้ไขร่างรัฐธรรมนูญสอดคล้องทั้งผลการประชามติที่เห็นชอบกับร่างรัฐธรรมนูญและประเด็นเพิ่มเติม

๒. ในการตั้งประเด็นเพิ่มเติม สภานิติบัญญัติแห่งชาติได้ตั้งประเด็นว่า “ท่านเห็นชอบหรือไม่ว่า เพื่อให้การปฏิรูปประเทศเกิดความต่อเนื่องตามแผนยุทธศาสตร์ชาติ สมควรกำหนดไว้ในบทเฉพาะกาลว่า ในระหว่าง ๕ ปีแรกนับแต่วันที่มิรัฐสภาชุดแรกตามรัฐธรรมนูญนี้ ให้ที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาเป็นผู้พิจารณาให้ความเห็นชอบบุคคลซึ่งสมควรได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรี” ซึ่งถ้อยคำดังกล่าวตรงกับถ้อยคำส่วนหนึ่งที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๕๕ วรรคหนึ่ง ของร่างรัฐธรรมนูญที่จัดให้มีการลงประชามติ

๓. บทบัญญัติของร่างรัฐธรรมนูญเกี่ยวกับกระบวนการได้มาซึ่งนายกรัฐมนตรีบัญญัติไว้ในมาตรา ๑๕๕ อันเป็นบทถาวร และมาตรา ๒๗๒ อันเป็นบทเฉพาะกาล (เอกสารหมายเลข ๑)

๔. ทั้งนี้ มาตรา ๑๕๕ ของร่างรัฐธรรมนูญได้บัญญัติเกี่ยวกับกระบวนการได้มาซึ่งนายกรัฐมนตรีไว้ดังต่อไปนี้

(๑) การพิจารณาให้ความเห็นชอบบุคคลซึ่งสมควรได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรี ให้กระทำโดยสภาผู้แทนราษฎร

(๒) บุคคลซึ่งจะได้รับความเห็นชอบต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๖๐ และเป็นผู้ซึ่งมีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อที่พรรคการเมืองแจ้งไว้ตามมาตรา ๘๘

(๓) บุคคลซึ่งพรรคการเมืองจะสามารถนำรายชื่อมาเพื่อขอความเห็นชอบต้องเป็นผู้อยู่ในบัญชีรายชื่อที่พรรคการเมืองซึ่งมีสมาชิกได้รับเลือกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไม่น้อยกว่าร้อยละห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร

(๔) ในการเสนอชื่อ ต้องมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรับรองไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร

(๕) มติของสภาผู้แทนราษฎรต้องกระทำโดยการลงคะแนนโดยเปิดเผยและมีคะแนนเสียงมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร

๕. ตามมาตรา ๒๗๒ ได้บัญญัติกระบวนการไว้ ดังต่อไปนี้

(๑) ในวาระเริ่มแรก เมื่อมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรครั้งแรกตามรัฐธรรมนูญนี้

(๒) หากมีกรณีที่ไม่อาจแต่งตั้งนายกรัฐมนตรีจากผู้ที่อยู่ในบัญชีรายชื่อตามมาตรา ๘๘ ได้ ไม่ว่าด้วยเหตุใด ก็อาจขอยกเว้นเพื่อไม่ต้องเสนอชื่อจากบุคคลตามบัญชีของพรรคการเมืองได้

(๓) ในการขอยกเว้นตาม (๒) ต้องมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ เข้าชื่อกันเพื่อเสนอต่อประธานรัฐสภา ซึ่งประธานรัฐสภาจะต้องจัดให้มีการประชุมร่วมกันของรัฐสภาโดยพลัน

(๔) คะแนนเสียงที่จะยกเว้นให้ ต้องไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา

(๕) เมื่อได้รับยกเว้นแล้ว เรื่องจะย้อนกลับไปให้สภาผู้แทนราษฎรเพื่อดำเนินการตามมาตรา ๑๕๙ ต่อไป โดยจะเสนอชื่อจากบุคคลซึ่งอยู่ในบัญชีรายชื่อที่พรรคการเมืองประกาศตามมาตรา ๘๘ หรือไม่ก็ได้

๖. กรธ. พิจารณาแล้ว เห็นว่าประเด็นเพิ่มเติมที่ได้รับความเห็นชอบในการออกเสียงประชามติ กำหนดเวลาไว้ชัดเจนว่าให้ใช้บังคับเฉพาะ “**ในระหว่าง ๕ ปีแรกนับแต่วันที่มิรัฐสภาชุดแรกตามรัฐธรรมนูญนี้**” ประเด็นเพิ่มเติมดังกล่าวมีลักษณะเป็นการใช้บังคับเฉพาะกาล คือ ใช้เฉพาะ ๕ ปีแรกนับแต่วันที่มิรัฐสภาชุดแรกตามรัฐธรรมนูญนี้ ดังนั้น กรธ. จึงเห็นว่าความจำเป็นที่จะต้องแก้ไขร่างรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกับผลการออกเสียงประชามติ จึงจำเป็นต้องแก้ไขเฉพาะในส่วนที่เป็นบทเฉพาะกาลเท่านั้น โดยไม่จำเป็นต้องแก้ไขในบทถาวร

๗. เพื่อพิจารณารายละเอียดของประเด็นเพิ่มเติมที่ได้รับความเห็นชอบในการออกเสียงประชามติ จะเห็นว่าประเด็นเพิ่มเติมได้กล่าวถึงเฉพาะการให้ที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาเป็นผู้พิจารณาให้ความเห็นชอบบุคคลซึ่งสมควรได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรี ซึ่งเมื่อพิจารณาประกอบกับกระบวนการได้มาซึ่งนายกรัฐมนตรีที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๕๙ ตามที่กล่าวไว้ในข้อ ๔ ข้างต้น จะเห็นได้ว่าประเด็นเพิ่มเติมนั้นกล่าวถึงเฉพาะกระบวนการตามข้อ ๔ (๑) และจะมีผลกระทบต่อข้อ ๔ (๕) เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับผู้ลงมติและจำนวนที่จะถือว่าเป็นมติเท่านั้น และเมื่อเป็นการตั้งคำถามเพื่อให้ประชาชนออกเสียงประชามติ กรธ. จึงเห็นว่าต้องยึดตามถ้อยคำที่ถามต่อประชาชนโดยเคร่งครัดเพราะตามหลักทั่วไปแห่งการออกเสียงประชามติ ผู้ออกเสียงประชามติย่อมออกเสียงประชามติตามพื้นฐานแห่งถ้อยคำที่ปรากฏในบัตรลงคะแนน ส่วนความที่ว่า “เพื่อให้การปฏิรูปประเทศเกิดความต่อเนื่องตามแผนยุทธศาสตร์ชาติ สมควรกำหนดไว้ในบทเฉพาะกาลว่า...” นั้น กรธ. เห็นว่าเป็นเพียงเหตุผลสนับสนุนว่าการพิจารณาให้ความเห็นชอบบุคคลซึ่งสมควรได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีต้องกระทำในที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาในระยะ ๕ ปีแรกนับแต่วันที่มิรัฐสภาชุดแรกตามรัฐธรรมนูญนี้เท่านั้น อันเป็นการให้เหตุผลสนับสนุนว่าเหตุใดจึงจำเป็นต้องยกเว้นจากหลักทั่วไปที่กำหนดไว้แล้วในบทหลักของรัฐธรรมนูญ

๘. กรธ. ขอเรียนว่า หลักการสำคัญของมาตรา ๑๕๙ และมาตรา ๒๗๒ นั้น บัญญัติขึ้นให้สอดคล้องกับหลักการแต่งตั้งนายกรัฐมนตรีของประเทศที่ปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข กล่าวคือ นายกรัฐมนตรีจะต้องมาจากการดำเนินการของสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร โดยอย่างน้อยผู้ซึ่งได้รับความเห็นชอบให้เป็นนายกรัฐมนตรีต้องมาจากการเสนอของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และต้องได้รับการสนับสนุนโดยเสียงข้างมากในสภาผู้แทนราษฎร เพราะหากไม่ได้รับการสนับสนุนโดยเสียงข้างมากในสภาผู้แทนราษฎร หรือมาจากการเสนอของบุคคลอื่นซึ่งมิใช่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร การดำเนินการบริหารประเทศของนายกรัฐมนตรีจะเป็นไปได้โดยยาก สำหรับมาตรา ๒๗๒ นั้น ได้วางหลักไว้ว่าเมื่อไม่สามารถเลือกจากบัญชีรายชื่อที่ประกาศให้ประชาชนทราบล่วงหน้า และประสงค์จะขอยกเว้นหลักการดังกล่าว ก็ต้องให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งเป็นผู้เข้าชื่อกันขอยกเว้น และเมื่อจะเป็นการยกเว้นรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๒ จึงกำหนดให้กระทำในที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา แต่เมื่อได้รับการยกเว้นแล้ว ก็ต้องย้อนกลับไปให้สภาผู้แทนราษฎรดำเนินการต่อไปตามมาตรา ๑๕๙ สำหรับประเด็นเพิ่มเติมที่ได้รับความเห็นชอบในการออกเสียงประชามติด้วยนั้น ไม่ปรากฏว่ามีข้อความใดที่จะแสดงให้เห็นว่าประสงค์จะยกเว้นหลักการดังกล่าวด้วย คงมีเพียงข้อความว่า “ให้ที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาเป็นผู้พิจารณาให้ความเห็นชอบบุคคลซึ่งสมควรได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรี” เท่านั้น ดังนั้น กรธ. จึงเห็นว่าการแก้ไขเพิ่มเติมร่างรัฐธรรมนูญเพื่อให้สอดคล้องกับผลการออกเสียงประชามตินั้น ต้องคงหลักการดังกล่าวข้างต้นไว้ และดำเนินการแก้ไขให้สอดคล้องกันได้เพียงเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการพิจารณาให้ความเห็นชอบบุคคลซึ่งสมควรได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีเท่านั้น

๙. เพื่อให้เป็นไปตามแนวทางดังกล่าวข้างต้น กรธ. จึงได้แก้ไขมาตรา ๒๗๒ โดยเลื่อนบทบัญญัติเดิมไปไว้เป็นวรรคสองของมาตรา ๒๗๒ แล้วเพิ่มความใหม่เป็นวรรคหนึ่งของมาตรา ๒๗๒ แทน ซึ่งจะทำให้มีผลดังต่อไปนี้

(๑) ภายใน ๕ ปี นับแต่วันที่รัฐสภา ในการประชุมเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบบุคคลซึ่งสมควรได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรี ให้กระทำในที่ประชุมร่วมกันของทั้งสองสภา

(๒) ในการเสนอชื่อบุคคล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเท่านั้นที่จะเป็นผู้เสนอโดยต้องมีผู้รับรองไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

(๓) บุคคลซึ่งจะได้รับการเสนอชื่อจะต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๖๐ และเป็นผู้มีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อที่พรรคการเมืองแจ้งไว้ตามมาตรา ๘๘ เฉพาะจากบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองที่มีสมาชิกได้รับเลือกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไม่น้อยกว่าร้อยละห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร

(๔) มติของรัฐสภาที่เห็นชอบการแต่งตั้งบุคคลใดให้เป็นนายกรัฐมนตรีต้องกระทำโดยการลงคะแนนโดยเปิดเผย และมีคะแนนเสียงมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา

(๕) ในกรณีที่เมื่ออาจแต่งตั้งนายกรัฐมนตรีจากผู้มีรายชื่อตามมาตรา ๘๘ ได้ ไม่ว่าด้วยเหตุใด สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งอาจเข้าชื่อเสนอต่อประธานรัฐสภาเพื่อให้รัฐสภามีมติยกเว้นได้

(๖) มติของรัฐสภาตาม (๕) ต้องไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา

(๗) เมื่อได้รับการยกเว้นแล้ว รัฐสภาก็กลับไปดำเนินการเพื่อเสนอชื่อและให้ความเห็นชอบตาม (๑) (๒) (๓) (๔) ข้างต้น ต่อไป

ทั้งนี้ เพื่อความสะดวกในการพิจารณาว่าร่างเดิมเป็นอย่างไร และมีการเพิ่มเติมถ้อยคำใด ขึ้นใหม่ จึงได้จัดทำร่างในลักษณะแสดงการแก้ไขไว้ให้ปรากฏ โดยข้อความที่เพิ่มใหม่จะขีดเส้นใต้ไว้ ส่วนข้อความเดิมที่ถูกตัดออกจะแสดงการขีดฆ่าไว้ ดังปรากฏรายละเอียดตามเอกสารหมายเลข ๒”

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขข้อความในข้อ ๔ (๒) เป็นดังนี้ “บุคคลซึ่งจะได้รับความเห็นชอบต้องมี คุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๖๐ และเป็นผู้ซึ่งมีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อที่พรรคการเมือง แจ้งไว้ตามมาตรา ๘๘ และพรรคการเมืองนั้นต้องมีสมาชิกได้รับเลือกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไม่น้อย กว่าร้อยละห้าของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร” ส่วนความใน ข้อ ๔ (๓) ให้ตัดออก

ที่ประชุมสอบถามและแสดงความเห็น ดังนี้

- ข้อ ๒ ความว่า “...ตรงกับถ้อยคำส่วนหนึ่งที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๕๙ วรรคหนึ่ง...” นั้น คำว่า “ตรงกับถ้อยคำส่วนหนึ่ง” หมายถึง ถูกต้องใช่หรือไม่

- ข้อความในข้อ ๖ ใช้คำว่า “นับแต่วันที่มีรัฐสภา” แตกต่างกับวรรคหนึ่งที่เพิ่มขึ้นใหม่ของมาตรา ๒๗๒ ซึ่งใช้คำว่า “ในระหว่างห้าปีแรกนับแต่วันที่รัฐสภายุติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ตามมาตรา ๒๖๘” ดังนั้น ควรแก้ไขเพิ่มเติมข้อความในข้อ ๖ ให้สอดคล้องกับการแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๒๗๒

- ไม่เห็นด้วยกับการแก้ไขเพิ่มเติมข้อความในข้อ ๖ เพื่อให้สอดคล้องกับการแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๗๒ แต่ควรแก้ไขในข้อ ๙ (๑) จะมีความเหมาะสมมากกว่า

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขข้อความใน ข้อ ๒ เป็นว่า “...ซึ่งถ้อยคำดังกล่าวเขียนเช่นเดียวกับ ถ้อยคำส่วนหนึ่งที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๕๙ วรรคหนึ่ง ของร่างรัฐธรรมนูญที่จัดให้มีการลงประชามติ” และแก้ไขเพิ่มเติมความในข้อ ๙ (๑) เป็นว่า “(๑) ในระหว่างห้าปีแรกนับแต่วันที่รัฐสภายุติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามมาตรา ๒๖๘ ในการประชุมเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบบุคคล ซึ่งสมควรได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรี ให้กระทำในที่ประชุมร่วมกันของทั้งสองสภา”

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า ข้อ ๒ (๕) ความว่า “ที่พรรคการเมืองประกาศตามมาตรา ๘๘ หรือไม่ก็ได้” ควรแก้ไขข้อความเพื่อให้สอดคล้องกับมาตรา ๘๘ ที่ใช้คำว่า “พรรคการเมืองแจ้งไว้”

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในข้อ ๒ (๕) เป็นดังนี้ “(๕) เมื่อได้รับยกเว้นแล้ว เรื่องจะย้อนกลับไปให้สภาผู้แทนราษฎรเพื่อดำเนินการตามมาตรา ๑๕๙ ต่อไป โดยจะเสนอชื่อจากบุคคล ซึ่งอยู่ในบัญชีรายชื่อที่พรรคการเมืองแจ้งไว้ตามมาตรา ๘๘ หรือไม่ก็ได้”

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า ข้อ ๙ (๔) ความว่า “มติของรัฐสภาที่เห็นชอบการแต่งตั้งบุคคลใด ให้เป็นนายกรัฐมนตรีต้องกระทำโดยการลงคะแนนโดยเปิดเผย และมีคะแนนเสียงมากกว่ากึ่งหนึ่งของ จำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา” เพื่อความชัดเจน ควรเพิ่มเติมข้อความเพื่อให้เชื่อมโยงกับ มาตรา ๑๕๙ วรรคสาม โดยเปลี่ยนการให้ความเห็นชอบการแต่งตั้งบุคคลใดให้เป็นนายกรัฐมนตรีจาก สภาผู้แทนราษฎรเป็นรัฐสภา

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในข้อ ๙ (๔) ความว่า “มติของรัฐสภาที่เห็นชอบ การแต่งตั้งบุคคลใดให้เป็นนายกรัฐมนตรีต้องกระทำโดยการลงคะแนนโดยเปิดเผย และมีคะแนนเสียง มากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภาซึ่งเป็นไปตามหลักการที่บัญญัติไว้ใน มาตรา ๑๕๙ วรรคสาม โดยเพียงแต่เปลี่ยนจำนวนสมาชิกจากจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นจำนวน สมาชิกของทั้งสองสภาร่วมกันตามหลักการของประเด็นเพิ่มเติม”

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า ควรจัดทำเอกสารชี้แจงเพิ่มเติมนอกเหนือจากฉบับเต็ม โดยเขียนด้วยภาษาที่เข้าใจง่ายเพื่อนำไปเผยแพร่ให้ประชาชนได้รับทราบ

- เอกสารคำชี้แจงควรนำเผยแพร่บนเว็บไซต์ของคณะกรรมการด้วย และการแจกเอกสารฉบับเต็มแก่ผู้สื่อข่าวจะเป็นประโยชน์มากกว่าการแจกเอกสารฉบับย่อ ซึ่งอาจนำไปเขียนสรุปไม่ตรงกับเจตนารมณ์ที่แท้จริงของคณะกรรมการได้

- ข้อ ๙ ย่อหน้าสุดท้าย ความว่า “ทั้งนี้ เพื่อสะดวกในการพิจารณา” ควรแก้ไขเป็นว่า “ทั้งนี้ เพื่อความสะดวกในการพิจารณา”

ประธานกรรมการกล่าวว่า เรื่องการส่งร่างรัฐธรรมนูญที่แก้ไขเพิ่มเติมให้ศาลรัฐธรรมนูญนั้น ควรจัดทำร่างรัฐธรรมนูญทั้งฉบับแล้วแสดงมาตราที่มีการแก้ไขเพิ่มเติม เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ศาลรัฐธรรมนูญในการพิจารณา

จากนั้น นายวรชิต สิงหเสนี โฆษกกรรมการหารือที่ประชุมเรื่องแนวทางการเปิดเผยคำชี้แจงของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญประกอบการแก้ไขร่างรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกับผลการออกเสียงประชามติในประเด็นเพิ่มเติม ว่าขณะนี้ผู้สื่อข่าวให้ความสนใจต่อประเด็นการแก้ไขเพิ่มเติมร่างรัฐธรรมนูญเพื่อให้สอดคล้องกับประเด็นคำถามเพิ่มเติมของสถานีวิทยุแห่งชาติ ดังนั้น คณะกรรมการควรจัดแถลงผลการพิจารณาให้สื่อมวลชนได้รับทราบในวันนี้

ประธานกรรมการกล่าวว่า ควรเปิดเผยคำชี้แจงของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญประกอบการแก้ไขร่างรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกับผลการออกเสียงประชามติในประเด็นเพิ่มเติมให้สื่อมวลชนได้รับทราบ แต่เอกสารที่นำเสนอเป็นเพียงร่างเบื้องต้นเพื่อเผยแพร่ให้ประชาชนได้รับทราบเพื่อรับฟังความเห็นของทุกภาคส่วนก่อนนำมาประกอบการพิจารณาแก้ไขเพิ่มเติมให้สมบูรณ์ก่อนส่งศาลรัฐธรรมนูญต่อไป

ที่ประชุมสอบถามและแสดงความเห็น ดังนี้

- ข้อ ๘ ความว่า “โดยอย่างน้อยผู้ซึ่งได้รับความเห็นชอบให้เป็นนายกรัฐมนตรีต้องมาจากการเสนอของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และต้องได้รับการสนับสนุนโดยเสียงข้างมากในสภาผู้แทนราษฎร” ข้อความยังไม่สอดคล้องกับเหตุผลที่อ้างในข้อ ๘ ควรปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้ข้อความสอดคล้องกันทั้งหมด

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมข้อความในข้อ ๘ เป็นดังนี้ “กรธ. ขอชี้แจงว่า หลักการสำคัญของมาตรา ๑๕๙ และมาตรา ๒๗๒ นั้น บัญญัติขึ้นให้สอดคล้องกับหลักการแต่งตั้งนายกรัฐมนตรีของประเทศที่ปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข กล่าวคือ นายกรัฐมนตรีจะต้องมาจากการดำเนินการของสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และได้รับการสนับสนุนจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเสียงข้างมาก เพื่อให้การดำเนินการบริหารประเทศของนายกรัฐมนตรีจะเป็นไปได้โดยราบรื่น...”

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า ไม่เห็นด้วยกับการแก้ไขเพิ่มเติมในข้อ ๘ เนื่องจากหากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวน ๑๒๖ คน ไปร่วมกับสมาชิกวุฒิสภาจำนวน ๒๕๐ คน ก็สามารถโหวตนายกรัฐมนตรีได้ แต่การดำเนินการบริหารประเทศของนายกรัฐมนตรีจะเป็นไปได้โดยราบรื่นหรือไม่เป็นอีกเรื่องหนึ่งซึ่งไม่ใช่เหตุผลของการร่างมาตรา ๒๗๒ ดังนั้น ควรอธิบายให้ชัดเจนว่าหลักการของมาตรา ๑๕๙ และมาตรา ๒๗๒ มีหลักการในเรื่องการเลือกนายกรัฐมนตรีอย่างไร

- ควรแยกการอธิบายมาตรา ๑๕๙ เป็นข้อหนึ่ง และอธิบายมาตรา ๒๗๒ เป็นอีกข้อหนึ่งเพื่ออธิบายให้เห็นความชัดเจนว่ามาตรา ๑๕๙ และมาตรา ๒๗๒ มีเจตนารมณ์เรื่องการตั้งนายกรัฐมนตรีอย่างไร

- ข้อ ๘ เป็นการอธิบายเจตนารมณ์ของมาตรา ๑๕๙ ว่ารายชื่อผู้สมควรได้รับเลือกเป็นนายกรัฐมนตรีจะต้องมาจากการเสนอของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามเจตนารมณ์ของประชาชน ซึ่งถือเป็นหัวใจสำคัญของการเมืองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมข้อความในข้อ ๘ เป็นต้นนี้ “กรธ. ขอชี้แจงว่า หลักการสำคัญของมาตรา ๑๕๙ นั้น บัญญัติขึ้นให้สอดคล้องกับหลักการแต่งตั้งนายกรัฐมนตรีของประเทศที่ปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข กล่าวคือ นายกรัฐมนตรีจะต้องมาจากการดำเนินการของสภาผู้แทนราษฎรและได้รับการสนับสนุนจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เพื่อให้การดำเนินการบริหารประเทศของนายกรัฐมนตรีจะเป็นไปได้โดยราบรื่น...”

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า ในข้อ ๙ (๔) ซึ่งที่ประชุมได้มีมติเห็นชอบแก้ไขเพิ่มเติมเป็นว่า “มติของรัฐสภาที่เห็นชอบการแต่งตั้งบุคคลใดให้เป็นนายกรัฐมนตรีต้องกระทำโดยการลงคะแนนโดยเปิดเผย และมีคะแนนเสียงมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภาซึ่งเป็นไปตามหลักการที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๕๙ วรรคสาม โดยเพียงแต่เปลี่ยนจำนวนสมาชิกจากจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นจำนวนสมาชิกของทั้งสองสภาร่วมกันตามหลักการของประเด็นเพิ่มเติม” ควรแก้ไขความว่า “โดยเพียงแต่เปลี่ยนจำนวนสมาชิกจากจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร” ใช้คำอื่นแทน

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในข้อ ๙ (๔) เป็นต้นนี้ “มติของรัฐสภาที่เห็นชอบการแต่งตั้งบุคคลใดให้เป็นนายกรัฐมนตรีต้องกระทำโดยการลงคะแนนโดยเปิดเผย และมีคะแนนเสียงมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภาซึ่งเป็นไปตามหลักการที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๕๙ วรรคสาม โดยเพียงแต่แก้ไขจำนวนสมาชิกจากจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นจำนวนสมาชิกของทั้งสองสภาร่วมกันเพื่อให้สอดคล้องกับประเด็นเพิ่มเติมที่ได้รับความเห็นชอบในการออกเสียงประชามติ”

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า ข้อ ๙ ความว่า “จึงได้แก้ไขมาตรา ๒๗๒ โดยเลื่อนบทบัญญัติเดิมไว้เป็นวรรคสองของมาตรา ๒๗๒” คำว่า “เลื่อนบทบัญญัติ” ไม่เป็นคำในภาษากฎหมาย ควรแก้ไขเป็นว่า “จึงได้แก้ไขมาตรา ๒๗๒ โดยย้ายบทบัญญัติเดิมไว้เป็นวรรคสองของมาตรา ๒๗๒”

- ข้อ ๘ ความว่า “สำหรับมาตรา ๒๗๒ นั้น ได้วางหลักการไว้ว่าเมื่อไม่สามารถเลือกจากบัญชีรายชื่อที่ประกาศให้ประชาชนทราบล่วงหน้า และประสงค์จะขอยกเว้นหลักการดังกล่าว” ข้อความยังไม่สอดคล้องกับเหตุผลที่อ้างในข้อ ๘ ควรปรับแก้ไขเพื่อให้ข้อความสอดคล้องกันทั้งหมด

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า ความในข้อ ๘ ควรแก้ไขเป็นดังนี้ “...สำหรับมาตรา ๒๗๒ นั้น เป็นบทเฉพาะกาลที่ใช้ในวาระเริ่มแรกเป็นการชั่วคราวเฉพาะกรณีที่ไม่สามารถเลือกจากบัญชีรายชื่อที่ประกาศให้ประชาชนทราบล่วงหน้า และประสงค์จะขอยกเว้นหลักการดังกล่าว...” เพื่อให้เห็นว่าหลักการของมาตรา ๒๗๒ เป็นบทเฉพาะที่ใช้ในวาระเริ่มแรกภายหลังรัฐธรรมนูญมีผลใช้บังคับเท่านั้น

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในข้อ ๘ เป็นต้นนี้ “...ดังนั้น กรธ. จึงเห็นว่าการแก้ไขเพิ่มเติมร่างรัฐธรรมนูญเพื่อให้สอดคล้องกับผลการออกเสียงประชามตินั้น ต้องคงหลักการดังกล่าวข้างต้นไว้ และดำเนินการแก้ไขให้สอดคล้องกันได้เพียงเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการพิจารณาให้ความเห็นชอบบุคคลซึ่งสมควรได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีโดยให้ทำในที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาเท่านั้น”

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า ควรแก้ไขข้อเอกสารเป็นดังนี้ “ข้อสรุปเบื้องต้นของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญประกอบการแก้ไขร่างรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกับผลการออกเสียงประชามติในประเด็นเพิ่มเติม”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมข้อสรุปเบื้องต้นของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญประกอบการแก้ไขร่างรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกับผลการออกเสียงประชามติในประเด็นเพิ่มเติมเป็นดังนี้

“ข้อสรุปเบื้องต้นของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
ประกอบการแก้ไขร่างรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวข้อง
ให้สอดคล้องกับผลการออกเสียงประชามติในประเด็นเพิ่มเติม

๑. ตามมาตรา ๓๗/๑ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๑) พ.ศ. ๒๕๕๘ กำหนดว่า เมื่อร่างรัฐธรรมนูญได้รับความเห็นชอบในการออกเสียงประชามติ และประเด็นเพิ่มเติม (ที่เรียกกันทั่วไปว่า “คำถามพ่วง” หรือ “คำถามเพิ่มเติม”) ได้รับความเห็นชอบด้วย ให้เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ (กรธ.) “ดำเนินการแก้ไขร่างรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกับผลการออกเสียงประชามติให้เสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันประกาศผลการออกเสียงประชามติ” กรธ. จึงมีหน้าที่แก้ไขร่างรัฐธรรมนูญที่ได้รับความเห็นชอบในการออกเสียงประชามติ เพื่อให้สอดคล้องกับ “ผลการออกเสียงประชามติ” และโดยที่ประชาชนผู้ออกเสียงประชามติได้ลงมติด้วยคะแนนเสียงข้างมากเห็นชอบกับร่างรัฐธรรมนูญด้วย ซึ่งมีผลเท่ากับว่าประชาชนเห็นชอบทั้งหลักการและเนื้อหาทั้งหมดที่ปรากฏในร่างรัฐธรรมนูญ การแก้ไขร่างรัฐธรรมนูญตามประเด็นเพิ่มเติมจึงต้องจำกัดเฉพาะข้อความที่แสดงไว้ให้ประชาชนทราบก่อนลงประชามติเพื่อให้การแก้ไขร่างรัฐธรรมนูญสอดคล้องทั้งผลการประชามติที่เห็นชอบกับร่างรัฐธรรมนูญและประเด็นเพิ่มเติม

๒. ในการตั้งประเด็นเพิ่มเติม สภานิติบัญญัติแห่งชาติได้ตั้งประเด็นว่า “ท่านเห็นชอบหรือไม่ว่า เพื่อให้การปฏิรูปประเทศเกิดความต่อเนื่องตามแผนยุทธศาสตร์ชาติ สมควรกำหนดไว้ในบทเฉพาะกาลว่า ในระหว่าง ๕ ปีแรกนับแต่วันที่มีรัฐสภาชุดแรกตามรัฐธรรมนูญนี้ ให้ที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาเป็นผู้พิจารณาให้ความเห็นชอบบุคคลซึ่งสมควรได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรี” ซึ่งถ้อยคำดังกล่าวเขียนเช่นเดียวกับถ้อยคำส่วนหนึ่งที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๕๙ วรรคหนึ่ง ของร่างรัฐธรรมนูญที่จัดให้มีการลงประชามติ

๓. บทบัญญัติของร่างรัฐธรรมนูญเกี่ยวกับกระบวนการได้มาซึ่งนายกรัฐมนตรีบัญญัติไว้ในมาตรา ๑๕๙ อันเป็นบทถาวร และมาตรา ๒๗๒ อันเป็นบทเฉพาะกาล

๔. มาตรา ๑๕๙ ของร่างรัฐธรรมนูญได้บัญญัติเกี่ยวกับกระบวนการได้มาซึ่งนายกรัฐมนตรีไว้ดังต่อไปนี้

(๑) การพิจารณาให้ความเห็นชอบบุคคลซึ่งสมควรได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีให้กระทำโดยสภาผู้แทนราษฎร

(๒) บุคคลซึ่งจะได้ความเห็นชอบต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๖๐ และเป็นผู้ซึ่งมีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อที่พรรคการเมืองแจ้งไว้ตามมาตรา ๘๘ และพรรคการเมืองนั้นต้องมีสมาชิกได้รับเลือกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไม่น้อยกว่าร้อยละห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร

(๓) ในการเสนอชื่อ ต้องมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรับรองไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร

(๔) มติของสภาผู้แทนราษฎรต้องกระทำโดยการลงคะแนนโดยเปิดเผยและมีคะแนนเสียงมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร

๕. ตามมาตรา ๒๗๒ ได้บัญญัติกระบวนการไว้ ดังต่อไปนี้

(๑) ในวาระเริ่มแรก เมื่อมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรครั้งแรกตามรัฐธรรมนูญนี้

(๒) หากมีกรณีที่ไม่อาจแต่งตั้งนายกรัฐมนตรีจากผู้ซึ่งอยู่ในบัญชีรายชื่อตามมาตรา ๘๘ ได้ ไม่ว่าด้วยเหตุใด ก็อาจขอยกเว้นเพื่อไม่ต้องเสนอชื่อจากบุคคลตามบัญชีของพรรคการเมืองได้

(๓) ในการขอยกเว้นตาม (๒) ต้องมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ เข้าชื่อกันเพื่อเสนอต่อประธานรัฐสภา ซึ่งประธานรัฐสภาจะต้องจัดให้มีการประชุมร่วมกันของรัฐสภาโดยพลัน

(๔) คะแนนเสียงที่จะยกเว้นให้ ต้องไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา

(๕) เมื่อได้รับยกเว้นแล้ว เรื่องจะย้อนกลับไปให้สภาผู้แทนราษฎรเพื่อดำเนินการตามมาตรา ๑๕๙ ต่อไป โดยจะเสนอชื่อจากบุคคลซึ่งอยู่ในบัญชีรายชื่อที่พรรคการเมืองประกาศตามมาตรา ๘๘ หรือไม่ก็ได้

๖. กรธ. พิจารณาแล้ว เห็นว่าประเด็นเพิ่มเติมที่ได้รับความเห็นชอบในการออกเสียงประชามติ กำหนดเวลาไว้ชัดเจนว่าให้ใช้บังคับเฉพาะ “**ในระหว่าง ๕ ปีแรกนับแต่วันที่มิรัฐสภาชุดแรกตามรัฐธรรมนูญนี้**” ประเด็นเพิ่มเติมดังกล่าวมีลักษณะเป็นการใช้บังคับเฉพาะกาล คือ ใช้เฉพาะ ๕ ปีแรกนับแต่วันที่มิรัฐสภาชุดแรกตามรัฐธรรมนูญนี้ ดังนั้น กรธ. จึงเห็นว่าความจำเป็นที่จะต้องแก้ไขร่างรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกับผลการออกเสียงประชามติ จึงจำเป็นต้องแก้ไขเฉพาะในส่วนที่เป็นบทเฉพาะกาลเท่านั้น โดยไม่จำเป็นต้องแก้ไขในบทถาวร

๗. เมื่อพิจารณารายละเอียดของประเด็นเพิ่มเติมที่ได้รับความเห็นชอบในการออกเสียงประชามติ จะเห็นว่าประเด็นเพิ่มเติมดังกล่าวถึงเฉพาะการให้ที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาเป็นผู้พิจารณาให้ความเห็นชอบบุคคลซึ่งสมควรได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรี ซึ่งเมื่อพิจารณาประกอบกับกระบวนการได้มาซึ่งนายกรัฐมนตรีที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๕๙ ตามที่กล่าวไว้ในข้อ ๔ ข้างต้น จะเห็นได้ว่าประเด็นเพิ่มเติมนั้นกล่าวถึงเฉพาะกระบวนการตามข้อ ๔ (๑) และจะมีผลกระทบต่อข้อ ๔ (๔) เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับผู้ลงมติและจำนวนที่จะถือว่าเป็นมติเท่านั้น และเมื่อเป็นการตั้งคำถามเพื่อให้ประชาชนออกเสียงประชามติ กรธ. จึงเห็นว่าต้องยึดตามถ้อยคำที่ถามต่อประชาชนโดยเคร่งครัดเพราะตามหลักทั่วไปแห่งการออกเสียงประชามติ ผู้ออกเสียงประชามติย่อมออกเสียงประชามติตามพื้นฐานแห่งถ้อยคำที่ปรากฏในบัตรลงคะแนน ส่วนความที่ว่า “เพื่อให้การปฏิรูปประเทศเกิดความต่อเนื่องตามแผนยุทธศาสตร์ชาติสมควรกำหนดไว้ในบทเฉพาะกาลว่า...” นั้น กรธ. เห็นว่าเป็นเพียงเหตุผลสนับสนุนว่าการพิจารณาให้ความเห็นชอบบุคคลซึ่งสมควรได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีต้องกระทำในที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาในระยะ ๕ ปีแรกนับแต่วันที่มิรัฐสภาชุดแรกตามรัฐธรรมนูญนี้เท่านั้น อันเป็นการให้เหตุผลสนับสนุนว่าเหตุใดจึงจำเป็นต้องยกเว้นจากหลักทั่วไปที่กำหนดไว้แล้วในบทหลักของรัฐธรรมนูญ

๘. กรธ. ขอชี้แจงว่า หลักการสำคัญของมาตรา ๑๕๙ นั้น บัญญัติขึ้นให้สอดคล้องกับหลักการแต่งตั้งนายกรัฐมนตรีของประเทศที่ปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข กล่าวคือ นายกรัฐมนตรีจะต้องมาจากการดำเนินการของสภาผู้แทนราษฎรและได้รับการสนับสนุนจาก

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เพื่อให้การดำเนินการบริหารประเทศของนายกรัฐมนตรีเป็นไปได้อย่างราบรื่น สำหรับมาตรา ๒๗๒ นั้น เป็นบทเฉพาะกาลที่ใช้ในวาระเริ่มแรกเป็นการชั่วคราวเฉพาะกรณีที่ไม่สามารถเลือกจากบัญชีรายชื่อที่ประกาศให้ประชาชนทราบล่วงหน้า และประสงค์จะขอยกเว้นหลักการดังกล่าว ก็ต้องให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งเป็นผู้เข้าชื่อกันขอยกเว้น และเมื่อจะเป็นการยกเว้นรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๒ จึงกำหนดให้กระทำในที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา แต่เมื่อได้รับการยกเว้นแล้ว ก็ต้องย้อนกลับไปให้สภาผู้แทนราษฎรดำเนินการต่อไปตามมาตรา ๑๕๙ สำหรับประเด็นเพิ่มเติมที่ได้รับความเห็นชอบในการออกเสียงประชามติด้วยนั้น ไม่ปรากฏว่ามีข้อความใดที่จะแสดงให้เห็นว่าประสงค์จะยกเว้นหลักการดังกล่าวด้วย คงมีเพียงข้อความว่า “ให้ที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาเป็นผู้พิจารณาให้ความเห็นชอบบุคคลซึ่งสมควรได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรี” เท่านั้น ดังนั้น กรธ. จึงเห็นว่าการแก้ไขเพิ่มเติมร่างรัฐธรรมนูญเพื่อให้สอดคล้องกับผลการออกเสียงประชามตินั้น ต้องคงหลักการดังกล่าวข้างต้นไว้ และดำเนินการแก้ไขให้สอดคล้องกันได้เพียงเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการพิจารณาให้ความเห็นชอบบุคคลซึ่งสมควรได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีโดยให้ทำในที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาเท่านั้น

๙. เพื่อให้เป็นไปตามแนวทางดังกล่าวข้างต้น กรธ. จึงเห็นควรแก้ไขมาตรา ๒๗๒ โดยย้ายบทบัญญัติเดิมไปไว้เป็นวรรคสองของมาตรา ๒๗๒ แล้วเพิ่มความใหม่เป็นวรรคหนึ่งของมาตรา ๒๗๒ แทน ซึ่งจะทำให้มีผลดังต่อไปนี้

(๑) ในระหว่างห้าปีแรกนับแต่วันที่มีรัฐสภาภายหลังการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ตามมาตรา ๒๖๘ ในการประชุมเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบบุคคลซึ่งสมควรได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรี ให้กระทำในที่ประชุมร่วมกันของทั้งสองสภา

(๒) ในการเสนอชื่อบุคคล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเท่านั้นที่จะเป็นผู้เสนอโดยต้องมีผู้รับรองไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

(๓) บุคคลซึ่งจะได้รับการเสนอชื่อจะต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๖๐ และเป็นผู้มีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อที่พรรคการเมืองแจ้งไว้ตามมาตรา ๘๘ เฉพาะจากบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองที่มีสมาชิกได้รับเลือกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไม่น้อยกว่าร้อยละห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร

(๔) มติของรัฐสภาที่เห็นชอบการแต่งตั้งบุคคลใดให้เป็นนายกรัฐมนตรีต้องกระทำโดยการลงคะแนนโดยเปิดเผย และมีคะแนนเสียงมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภาซึ่งเป็นไปตามหลักการที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๕๙ วรรคสาม โดยเพียงแค่แก้ไขจำนวนสมาชิกจากจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นจำนวนสมาชิกของทั้งสองสภาร่วมกันเพื่อให้สอดคล้องกับประเด็นเพิ่มเติมที่ได้รับความเห็นชอบในการออกเสียงประชามติ

(๕) ในกรณีที่เมื่ออาจแต่งตั้งนายกรัฐมนตรีจากผู้มีรายชื่อตามมาตรา ๘๘ ได้ ไม่ว่าด้วยเหตุใด สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง อาจเข้าชื่อเสนอต่อประธานรัฐสภาเพื่อให้รัฐสภามีมติยกเว้นได้

(๖) มติของรัฐสภาตาม (๕) ต้องไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา

(๗) เมื่อได้รับการยกเว้นแล้ว รัฐสภาก็กลับไปดำเนินการเพื่อเสนอชื่อและให้ความเห็นชอบตาม (๑) (๒) (๓) และ (๔) ข้างต้นต่อไป

ทั้งนี้ เพื่อความสะดวกในการพิจารณาว่าร่างเดิมเป็นอย่างไร และมีการเพิ่มเติมถ้อยคำใดขึ้นใหม่ กรธ. จึงได้จัดทำร่างในลักษณะแสดงการแก้ไขไว้ให้ปรากฏ โดยข้อความที่เพิ่มเติมจะขีดเส้นใต้ไว้ ส่วนข้อความเดิมที่ถูกตัดออกจะแสดงการขีดฆ่าไว้”

จากนั้น ประธานกรรมการได้หารือเรื่องจดหมายเปิดผนึกที่เผยแพร่บิดเบือนร่างรัฐธรรมนูญในเขตจังหวัดชายแดนภาคใต้ จะมีวิธีการดำเนินการแก้ไขปัญหายังไง

ที่ประชุมแสดงความเห็น ดังนี้

- ในเอกสารเปิดผนึกระบุว่า จุลสารประชาสัมพันธ์ของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง มีเนื้อหาไม่สอดคล้องกับร่างรัฐธรรมนูญหลายส่วน จึงเป็นการหลอกลวงและผิดหลักการศาสนาอิสลาม ซึ่งไม่เกี่ยวข้องกันกับเอกสารที่คณะกรรมการเป็นผู้จัดทำขึ้น

- จุลสารประชาสัมพันธ์เผยแพร่ร่างรัฐธรรมนูญ เป็นเอกสารที่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจัดทำขึ้นแต่คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้แจกเอกสาร ประเด็นในข้อ ๑.๓ จึงไม่ใช่ความผิดของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องอื่น ๆ

๔.๑ ที่ประชุมมีมติแต่งตั้งโฆษกกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ จำนวน ๒ คน ดังนี้

๑) นายอุดม รัฐอมฤต เป็นโฆษกกรรมการร่างรัฐธรรมนูญด้านกฎหมาย

๒) นายวรชิต สิงหเสนี เป็นโฆษกกรรมการร่างรัฐธรรมนูญด้านต่างประเทศ

๔.๒ ที่ประชุมมีมติตั้งอนุกรรมการในคณะอนุกรรมการพิจารณาตรวจบันทึกการประชุมและรายงานการประชุม (เพิ่มเติม) จำนวน ๒ คน ดังนี้

๑) นายภัทร คำพิทักษ์ อนุกรรมการ

๒) พลตรี วีระ โรจนนาค อนุกรรมการ

๔.๓ ที่ประชุมมีมติให้นัดประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญครั้งต่อไปในวันจันทร์ ที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๕๙ เวลา ๑๑.๓๐ นาฬิกา ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

เมื่อประชุมเป็นเวลาพอสมควรแล้ว ประธานกรรมการได้กล่าวขอบคุณผู้เข้าร่วมประชุมและกล่าวปิดการประชุม

เลิกประชุมเวลา ๑๗.๑๕ นาฬิกา

นางสาวอัจฉรา สอนสมุทร

วิทยากรชำนาญการพิเศษ

นายรัฐภูมิ คำศรี

นิติกรชำนาญการพิเศษ

ผู้จัดบันทึกการประชุม

นางสาวจินดารักษ์ แสงกาญจนนิช

ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานบริการเอกสารอ้างอิง

สำนักกฤษฎาธิการ ๒

ผู้ตรวจทาน

เอกพล ยุทธนากรชัย/พิมพ์